

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību no 2015.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam»**

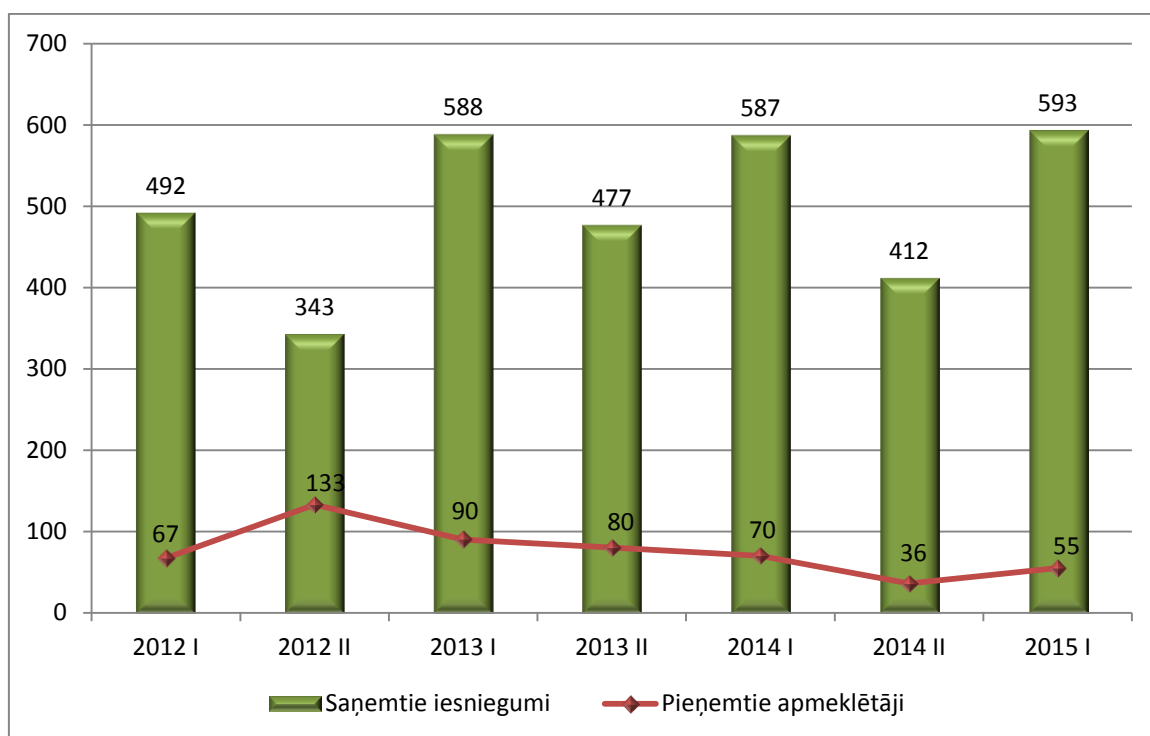
Vispārīga informācija

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību no 2015.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

Pārskata periodā Biroja lietvedībā kopā saņemti **593 iesniegumi**, no kuriem 495 iesniegumi no fiziskām personām un 98 iesniegumi no juridiskām personām. 2015.gada pirmajā pusgadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti un uzklausi **55 apmeklētāji**. Birojā saņemto iesniegumu un zvanu skaits, kā arī pieņemto apmeklētāju skaits atspoguļots 1.attēlā.

2015.gada 30.jūnijā Birojā strādāja **144 darbinieki**. Pārskata periodā darbā pieņemti 13 darbinieki, savukārt darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas ar 4 darbiniekiem.

2015.gada pirmajā pusgadā Birojam piešķirtais valsts budžeta finansējums bija **EUR 5 237 428**, papildus tam Birojs piesaistīja ārvalstu finanšu palīdzību **EUR 15 882** apmērā.

1.attēls. Saņemtie iesniegumi un zvanu skaits uz bezmaksas tālruni, kā arī pieņemtie apmeklētāji.

1. Korupcijas novēršana

1.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana,

normatīvo aktu projektu izstrāde un korupcijas risku analīze

2015.gada pirmajā pusgadā Birojs turpināja uzsākto darbu pie plānošanas dokumenta „**Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015.–2020.gadam**” izstrādes nākamajam plānošanas periodam.

Pārskata periodā Birojs ir izstrādājis **informatīvo ziņojumu „Par „Konceptijā par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās” ietvertā risinājuma 3. variantā minēto uzdevumu īstenošanas gaitu**”, kas 2015.gada 16.aprīlī ir izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Šis risinājums paredz pievērst būtisku uzmanību iekšējai kontrolei un personālpolitikai valsts un pašvaldību institūcijās, īpaši vērtējot un kontrolējot tos amatus, kas pakļauti augstam korupcijas riskam.

2015.gada februārī Birojā tika rīkotas divas saskaņošanas sanāksmes, lai ar citu valsts pārvaldes institūciju pārstāvjiem vienotos par Biroja izstrādātajā **informatīvajā ziņojumā „Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijas rekomendācijām un to izpildes nodrošināšanu”** ietvertajiem uzdevumiem, atbildīgajām institūcijām un izpildes termiņiem. 2015.gada 28.aprīlī minētais informatīvais ziņojums tika izskatīts un pieņemts Ministru kabineta sēdē.

2015.gada pirmajos sešos mēnešos **Birojs ir sagatavojis 51 atzinumu** par Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātajiem citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem nolūkā izskaust tajos korupciju un interešu konfliktu veicinošas normas, izsakot 86 iebildumus un 33 priekšlikumus, tai skaitā par:

- noteikumu projektu „Meliorācijas sistēmas būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu aprēķināšanas, sadales un norēķinu kārtība un kārtība, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā, kā arī šo izmaksu segšanā” (Zemkopības ministrija);
- koncepcijas projektu "Konceptija par zemes dzīļu izmantošanas tiesiskā regulējuma pilnveidošanu potenciālo investīciju piesaistei" (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija);
- noteikumu projektu "Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu" (Satiksmes ministrija).

Pārskata periodā Biroja pārstāvji aktīvi piedalījās citu institūciju rīkotajās **saskaņošanas sanāksmēs**, tai skaitā:

- ar Tieslietu ministrijas pārstāvjiem par plānotajiem grozījumiem Tiesu izpildītāju likumā par iniciatīvu paplašināt zvērinātu tiesu izpildītāju amata darbību uzskaitījumu;
- ar Finanšu ministrijas pārstāvjiem par turpmāko sadarbību ar Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestu, par Eiropas Savienības (turpmāk – ES)

fondu revīzijas iestādes faktisko neatkarību un interešu konflikta riskiem ES fondos.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji nodrošināja dalību virknē **darba grupu attiecībā uz normatīvo aktu grozījumiem**, tai skaitā:

- Tieslietu ministrijas darba grupā par grozījumiem Maksātnespējas likumā, par maksātnespējas administratoru valsts amatpersonu statusu, likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk IKNL) grozījumiem un piemērošanu, kā arī piedalījās Tieslietu ministrijas Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes sēdē;
- Tieslietu ministrijas vadītājā Krimināllikuma darba grupā;
- Valsts kancelejas darba grupā par grozījumiem Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā;
- Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas (turpmāk – VPPK) organizētajā darba grupā par IKNL un Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) grozījumiem.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji nodrošināja aktīvu dalību vairākās **Saeimas komisiju sēdēs**, tai skaitā:

- Saeimas Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisijas sēdēs saistībā ar korupcijas riskiem būvniecībā un tās uzraudzībā;
- Saeimas Juridiskās komisijas apakškomisijas darba grupā, izskatot likumprojektu „Administratīvo pārkāpumu procesa likums”;
- Saeimas Juridiskās komisijas sēdē par grozījumiem Kriminālprocesa likumā;
- Saeimas Juridiskās komisijas Krimināltiesību politikas apakškomisijas sēdē par grozījumiem Krimināllikumā un grozījumiem likumā „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”;
- Saeimas Juridiskās komisijas sēdēs par maksātnespējas administratoru valsts amatpersonu statusu, grozījumiem Maksātnespējas likumā un IKNL;
- Saeimas VPPK sēdēs par grozījumiem IKNL saistībā ar maksātnespējas administratoru valsts amatpersonu statusu, u.c., un grozījumiem VPIL 88.pantā par publisku personu kapitālsabiedrību dibināšanas kritērijiem un līdzdalības iegūšanu citās kapitālsabiedrībās;
- Saeimas VPPK sēdes par politisko partiju finansēšanas jautājumiem un iespējamiem grozījumiem likumā, palielinot valsts finansējumu, u.c.;
- Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas, kā arī Korupcijas novēršanas apakškomisijas sēdēs par likumprojektu „Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā”;
- Saeimas Mandātu, iesniegumu un ētikas komisijas sēdē par R.Eigima iespējamo ētikas pārkāpumu.

Lai nodrošinātu Ministru prezidentes rezolūcijas izpildi, ar kuru Birojam sadarbībā ar Tieslietu ministriju ir dots uzdevums izstrādāt un iesniegt Ministru kabinetā Biroja **informatīvajā ziņojumā „Par izvērtējumu lobēšanas atklātības nodrošināšanas tiesisko regulējumu iestrādāt spēkā esošajos normatīvajos aktos”** minētos tiesību aktu projektus, pārskata periodā tika izveidota starpinstitūciju darba grupa. Viens no darba grupas uzdevumiem bija KNABzino_31072015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2015.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam"

uzsākt konsultācijas ar Saeimas pārstāvjiem par nepieciešamajiem grozījumiem Saeimas kārtības rullī attiecībā uz komunikāciju ar lobētājiem. Veicot minētā uzdevuma izpildi, Biroja pārstāvji 2015.gada pavasarī piedalījās Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēdē, kā arī Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas Korupcijas novēršanas apakškomisijas sēdē, lai diskutētu par regulējuma nepieciešamību Saeimas pārstāvju komunikācijai ar lobētājiem.

Pārskata periodā Biroja viedoklis tika pārstāvēts **darba tikšanās** laikā ar:

- Prezidenta kancelejas ekspertu darba grupas locekļiem par neatkarīgu institūciju darbības tiesisko regulējumu un problēmjaudājumiem to darba organizācijā, uzraudzībā;
- Konkurences padomes amatpersonām par IKNL piemērošanas problēmjaudājumiem (par ierobežojumu noteikšanu pēc amata atstāšanas Konkurences padomē);
- Valsts kontroles pārstāvjiem par normatīvo aktu pilnveidošanas jautājumiem, lai padarītu efektīvāku valsts amatpersonas darbības uzraudzību, rīkojoties ar publisku personu mantu un finanšu līdzekļiem.

2015.gada 20.aprīlī tika parakstīts **sadarbības līgums starp Biroju un Valsts darba inspekciju** (VDI). Līgums paredz informācijas apmaiņu un savstarpēju konsultāciju sniegšanu ar mērķi novērst, mazināt vai atklāt iespējamus pārkāpumus interešu konfliktu, korupcijas, darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā. Paredzams, ka tādējādi tiks uzlabota abu institūciju sadarbība, lai pēc iespējas operatīvāk reaģētu uz jau konstatētiem vai potenciāliem pārkāpumiem jomās, kuru uzraudzība ir Biroja vai VDI pārziņā.

2015.gada pirmajā pusgadā sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru tika nodrošināta **Biroja dalība vairākos pasākumos uzņēmējiem**, lai informētu par nepieciešamajiem iekšējās kontroles pasākumiem uzņēmumos.

1.2. Starptautiskā sadarbība

Pārskata periodā Biroja amatpersonas ieguldīja nozīmīgu darbu piedaloties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – **OECD**) 1997.gada 21.novembra konvencijas „Par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos” (turpmāk – OECD Konvencija) ieviešanas **otrās novērtējuma fāzes vizītē Latvijā** par korupcijas novēršanas, starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības un ārvalstu amatpersonu kukuļošanas izmeklēšanas jautājumiem. Lai sagatavotos vizītei, Biroja amatpersonas sniedza apjomīgas atbildes OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas otrās fāzes novērtējuma anketai. 2015.gada maija beigās Biroja amatpersonas piedalījās Ministru kabineta Memoranda padomes sēdē par OECD Konvencijas prasībām attiecībā uz iekšējiem kontroles pasākumiem uzņēmumos un otrās novērtējuma fāzes sākotnējiem secinājumiem. Pārskata periodā Biroja pārstāvji ir piedalījušies divās OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas plenārsēdēs Francijā. Vienlaikus šīs darba grupas reģionālās pretkorupcijas apakšprogrammas ietvaros

Austrumeiropas un Centrālāzijas valstīm tika sniegta informācija par tiesisko regulējumu ārvalstu amatpersonu kukuļošanas novēršanai un izmeklēšanai.

Pārskata periodā sagatavota pozīcija par jaunu instrumentu pievienošanās OECD kontekstā – OECD Padomes rekomendāciju par publisko iepirkumu sadaļu, kas attiecas uz godprātības veicināšanu un korupcijas novēršanu publiskajos iepirkumos.

2015.gada pirmajā pusē tika sniegta informācija Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupas (turpmāk – **GRECO**) IV novērtēšanas kārtas atbilstības ziņojumam par rekomendāciju izpildi korupcijas novēršanā tiesu varā, parlamentā un prokuratūrā. Lai nodrošinātu GRECO IV novērtēšanas kārtas rekomendāciju izpildi, Birojs ir iniciējis vairākas tikšanās gan ar Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas vadītāju par GRECO rekomendāciju izpildi attiecībā uz Saeimu, gan arī ar Tieslietu ministrijas pārstāvjiem par atteikšanos no administratīvās imunitātes tiesnešiem un prokuroriem, kuras rezultātā panākta vienošanās par turpmāko rīcību administratīvās imunitātes atcelšanas nodrošināšanai. Biroja pārstāvji ir piedalījušies divās GRECO plenārsēdēs Francijā un nodrošinājuši ekspertīzi Rumānijas IV kārtas novērtēšanai.

2015.gada pirmajos sešos mēnešos Birojs ir sniedzis **informāciju Eiropas Komisijai par pirmajā ES Pretkorupcijas ziņojumā izteikto rekomendāciju izpildi**, sagatavojot pārskatu par izmeklēto un iztiesāto koruptīvu noziedzīgu nodarījumu skaitu valstī. Biroja amatpersonas ir arī sagatavojušas un nosūtījušas informāciju Slovēnijai par Latvijas pretkorupcijas politikas plānošanu attiecībā uz tiesu varu.

2015.gada sākumā uzsākta sadarbības līgumā **ar Igaunijas Tieslietu ministriju** paredzētā projekta „Korupcijas mazināšana: koncentrējoties uz korupcijas apkarošanu privātajā sektorā” īstenošana, kas tiek veikta sadarbībā ar Igaunijas, Dānijas un Spānijas partnerdienestiem. Projekta ietvaros Biroja amatpersonas piedalījās pirmajā pieredzes apmaiņas vizītē Dānijā.

Pārskata periodā **Birojs ir saņēmis apstiprinājumu projekta pieteikumam OLAF „Hercule III programmas 2014 – 2020”** ietvaros operatīvās un analītiskās kapacitātes celšanai. 2015.gada jūnijā tika parakstīts granta līgums par EUR 186 411 līdzfinansējuma piešķiršanu.

Pārskata periodā ir organizētas pieredzes apmaiņas tikšanās ar Lietuvas un Azerbaidžānas pārstāvjiem, lai iepazīstinātu ar Biroja pieredzi un labo praksi korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas uzraudzībā.

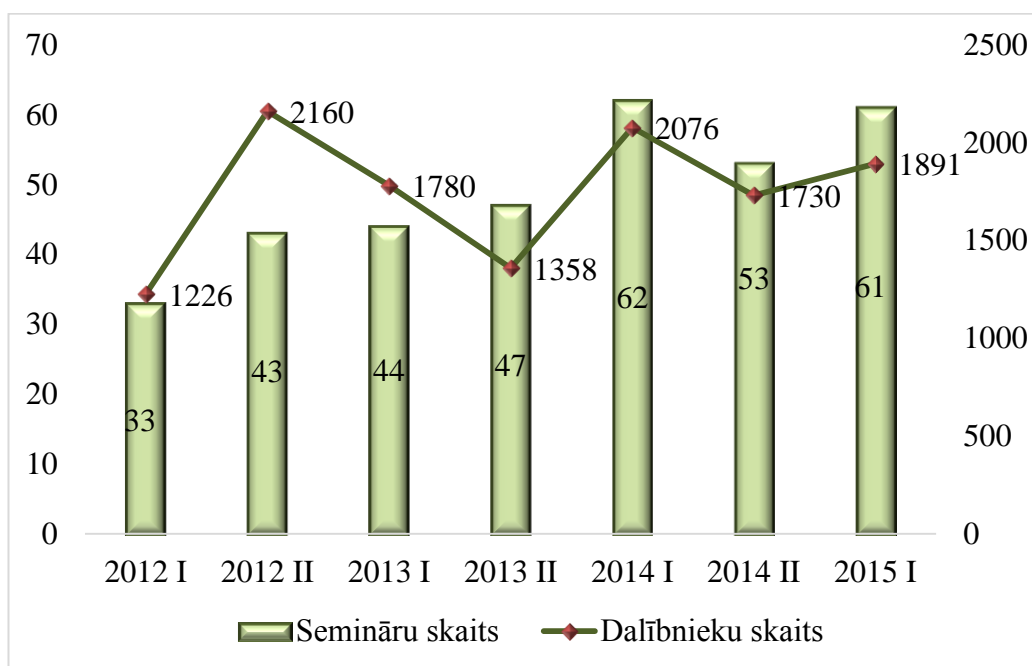
1.3. Izglītošana un sabiedrības informēšana

Pārskata periodā par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes ētikas jautājumiem un politiskās aģitācijas ierobežojumiem organizēta un novadīta **61 izglītojoša nodarbība** (2014. gada I pusgadā – 62 izglītošanas pasākumi), **kopumā aptverot 1891 personu lielu auditoriju**. Šajos pasākumos piedalījās valsts amatpersonas un valsts un pašvaldību iestāžu

darbinieki, jaunieši, pedagogi, politisko partiju pārstāvji, zvērināti revidenti un auditori. Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits attēlots 2.attēlā.

Novadīto pasākumu un dalībnieku skaits pārskata periodā atbilstoši izglītošanas tēmām:

- 1) Interesešu konflikta novēršana un publiskās pārvaldes ētika – 36 pasākumi un 1314 izglītotas personas;
- 2) Korupcija, tās izpausmes formas, korupcijas un krāpšanas riski, Biroja darbība – 19 pasākumi un 416 izglītotas personas;
- 3) Citi (lobēšana, iekšējās kontroles pasākumi, valsts finansējums politiskajām partijām) – 6 izglītošanas pasākumi un izglītota 161 persona.

2.attēls. Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits

Pārskata periodā Birojs turpināja iepriekšējā gadā uzsākto **valsts amatpersonu un publisko institūciju darbinieku zināšanu testēšanu** par korupcijas un interesešu konflikta novēršanas jautājumiem. Zināšanu testēšana tika uzsākta ne tikai ar mērķi noteikt amatpersonu zināšanu līmeni par pretkorupcijas jautājumiem un identificēt zināšanu vājās puses, bet arī mērīt un analizēt, kā gadu laikā mainās mērķauditorijas zināšanas, un noteikt prioritārās izglītojamo amatpersonu auditorijas. Tā, piemēram, 2015.gadā kā vienu no prioritārajām jomām Birojs ir noteicis pašvaldību amatpersonu izglītošanu. Pārskata periodā organizēti 7 semināri pašvaldību amatpersonām, izglītojot 246 amatpersonas (tai skaitā, pašvaldību deputātus, iestāžu vadītājus, iepirkumu komisiju locekļus u.c.).

Analizējot testēšanas rezultātus, Birojs ir secinājis, ka kopumā amatpersonu zināšanas par interesešu konflikta un pretkorupcijas jautājumiem ir vērtējamas kā labas, jo vidēji amatpersonas atbildējušas pareizi uz 81% jautājumu. Mazāk par 60% pareizo atbilžu snieguši tikai 4,1% testēto amatpersonu. Vājākas zināšanas

amatpersonām bijušas jautājumos par interešu konflikta identificēšanu dažādās darba situācijās.

Pārskata periodā Birojs nodrošināja dalību, sniedzot skaidrojumus, Tieslietu ministrijas rīkotajā izglītojošajā seminārā maksātnespējas administratoriem par valsts amatpersonas statusu un valsts amatpersonām IKNL noteiktajiem ierobežojumiem, aizliegumiem un pienākumiem, kā arī Juristu biedrības sanāksmē par maksātnespējas administratoru valsts amatpersonu statusu.

Pārskata periodā Birojs ir rīkojis **divas preses konferences**, pirmajā medijus informējot par partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņā 2014.gadā un veiktajiem pasākumiem atklāto pārkāpumu novēršanai, savukārt otrajā – informējot par Biroja darbības rezultātiem 2014.gadā.

2015.gada 28.aprīlī Jelgavā tika organizēta **Informatīvā diena**, kuras mērķis bija iepazīstināt Zemgales iedzīvotājus, uzņēmējus, studentus, valsts un pašvaldību amatpersonas, kā arī reģionālos medijus ar Biroja darbu un funkcijām.

2015.gada 1.jūnijā Birojs uzsāka **sociālo kampaņu „Nepieļauj!”**, izvietojot plakātus Latvijas pilsētās un lidostā. Sociālās kampaņas mērķis bija pievērst iedzīvotāju uzmanību korupcijas problemātikai, aicinot informēt Biroju par korupcijas gadījumiem. Vairākās Latvijas pilsētās (Bauskā, Jelgavā, Jēkabpilī, Salaspilī, Siguldā, Tukumā, Valmierā, Ventspilī) un starptautiskajā lidostā „Rīga” tika izvietoti plakāti, aicinot nepieļaut korupciju. Vairāk nekā 80 pašvaldības ir atsaukušās aicinājumam iesaistīties kampaņā, izvietojot plakātus savās padotības iestādes.

Pārskata periodā tika rīkotas trīs Sabiedriski konsultatīvās padomes (turpmāk – **SKP**) **sēdes**, kurās tika apstiprināts jaunais SKP sastāvs, ievēlēts SKP priekšsēdētājs un vietnieks, kā arī apspriesti likumprojektā „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likums” paredzētie grozījumi un izskaidrotas izmaiņas, ko plānots ieviest atšķirībā no pašreiz spēkā esošā regulējuma.

Informējot sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, 2015.gada pirmajos sešos mēnešos Biroja amatpersonas ir sagatavojušas un publicējušas **55 paziņojumus plašsaziņas līdzekļiem** un vairāk nekā 250 reizes sniegušas atbildes uz mediju pārstāvju jautājumiem.

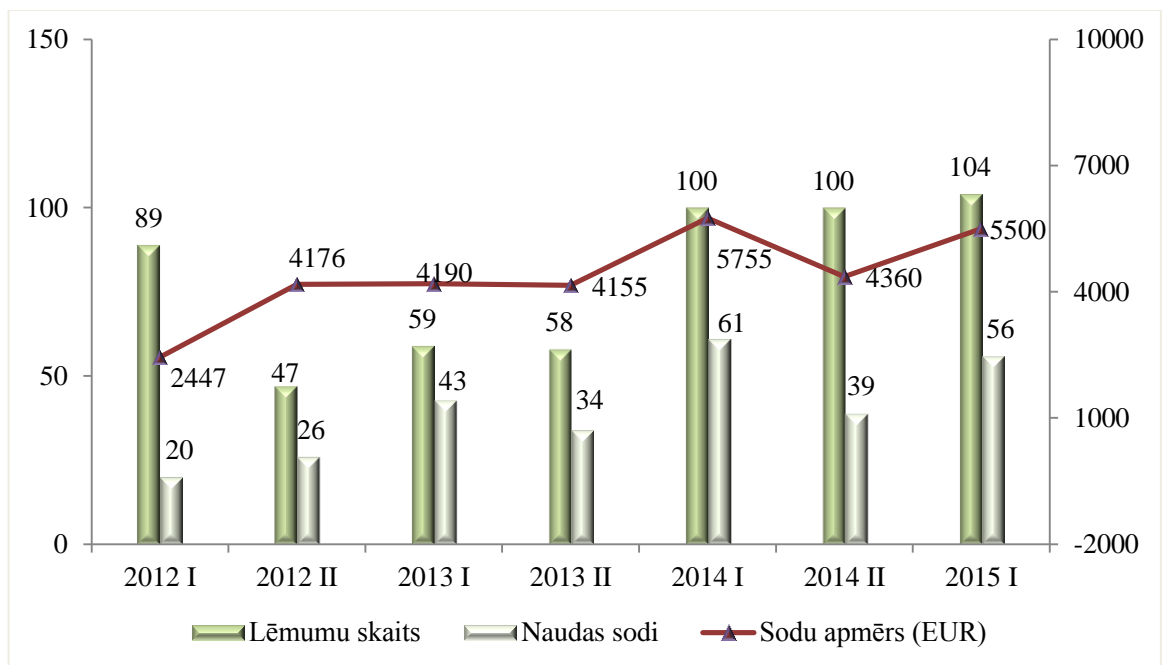
1.4. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Lai nodrošinātu valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, Birojs kontrolē likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu.

Veicot likumā noteiktās funkcijas valsts amatpersonu darbības kontroles jomā, 2015.gada pirmajā pusgadā Birojs pabeidza **224 pārbaudes** (2014.gada pirmajā pusgadā – 232 pārbaudes). Veikto pārbaūžu ietvaros atbilstoši savai kompetencei **Birojs ir izvērtējis 481 amatpersonu darbību, pārbaudot 662 amatpersonu deklarācijas**, kas ir par 121 deklarāciju vairāk nekā 2014.gada pirmajā pusgadā, saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu un aizliegumu ievērošanu.

Saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu, aizliegumu un pienākumu neievērošanu, pārskata periodā ir **131 gadījumā ir uzsākta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā** (2014.gada pirmajā pusgadā – 77 gadījumos).

Pārskata periodā ir **pieņemti 104 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietā** (2014.gada pirmajā pusgadā 100 lēmumi). Ar naudas sodu tika sodītas 56 valsts amatpersonas par kopējo summu **EUR 5500 apmērā**, savukārt 44 gadījumos ziņas par administratīvo pārkāpumu bija pietiekamas, lai Birojs konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, un pieņemtu lēmumu neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi ir atspoguļoti 3.attēlā. 2015.gada pirmajā pusgadā septiņām personām lūgts **atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus par kopējo summu EUR 4266**. Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem, pārskata periodā amatpersonas valsts budžetā ir pārskaitījušas EUR 6590.

3.attēls. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi

2015.gada pirmajā pusgadā **Biroja priekšnieks izskatīja 18 sūdzības** par Biroja amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās attiecībā uz likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu un aizliegumu neievērošanu. 16 gadījumos

Biroja priekšnieks atstāja lēmumus negrozītus, savukārt vienā gadījumā – lēmums tika grozīts daļā, samazinot naudas soda apmēru, bet vēl vienā gadījumā sūdzību izskatīt tika atteikts, jo bija nokavēts Biroja amatpersonas lēmuma pārsūdzēšanas termiņš.

Izpildot likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 31.pantā noteikto pienākumu informēt sabiedrību par amatpersonām attiecībā uz kurām ir pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās, pārskata periodā **Biroja tīmekļa vietnē ir publicēti 43 apraksti** par administratīvi sodītajām personām interešu konflikta jomā. Savukārt par tādiem konstatētajiem pārkāpumiem, kuri bijuši maznozīmīgi, informācija ir apkopota tabulā un publicēta Biroja tīmekļa vietnē, kopā tajā ir veikti 106 ieraksti.

Lielākā daļa jeb 74% no sodītajām amatpersonām ieņem amatus pašvaldību, bet pārējie valsts iestādēs. Savukārt lielākā daļa (44%) pārkāpumu, ko veikušas amatpersonas, saistīti ar valsts amatpersonas amata savienošanas ierobežojumu neievērošanu, tai skaitā vairāk nekā pusei gūstot neatļautus ienākumus. Daļa gadījumu (27%) saistīti ar valsts amatpersonas funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā, kad amatpersonas radnieki vai darījumu partneri ir bijuši personiski vai mantiski ieinteresēti. 16% gadījumu saistīti ar noteikto ierobežojumu rīkoties ar valsts vai pašvaldības mantu pārkāpšanu. Savukārt atsevišķi gadījumi saistīti ar komercdarbības ierobežojumu un ziedojumu pieņemšanas ierobežojumu pārkāpšanu, bet viens gadījums ar informācijas izpaušanu mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu.

Pārbaužu ietvaros konstatējot pazīmes, kas liecina par iespējamu valsts amatpersonas deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošanu, informācija par 25 personām nosūtīta Valsts ieņēmumu dienestam (VID). **Ienākumu likumības pārbaudei** VID nosūtīti arī materiāli par divām personām, kuru ienākumi vai viņu radnieku ienākumi nav bijuši atbilstoši izdevumiem.

2. Korupcijas apkarošana

2015.gada pirmajā pusgadā prokuratūras iestādēm **kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 6 kriminālprocesi pret 15 aizdomās turētām personām** (2014.gada pirmajā pusgadā 11 kriminālprocesi pret 32 personām). Izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus, pārskata periodā Birojā tika uzsākti 13 kriminālprocesi, kas ir par pieciem kriminālprocešiem mazāk nekā 2014.gada pirmajos sešos mēnešos. Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu un Birojā uzsāktu kriminālprocesu skaits atspoguļots 4.attēlā.

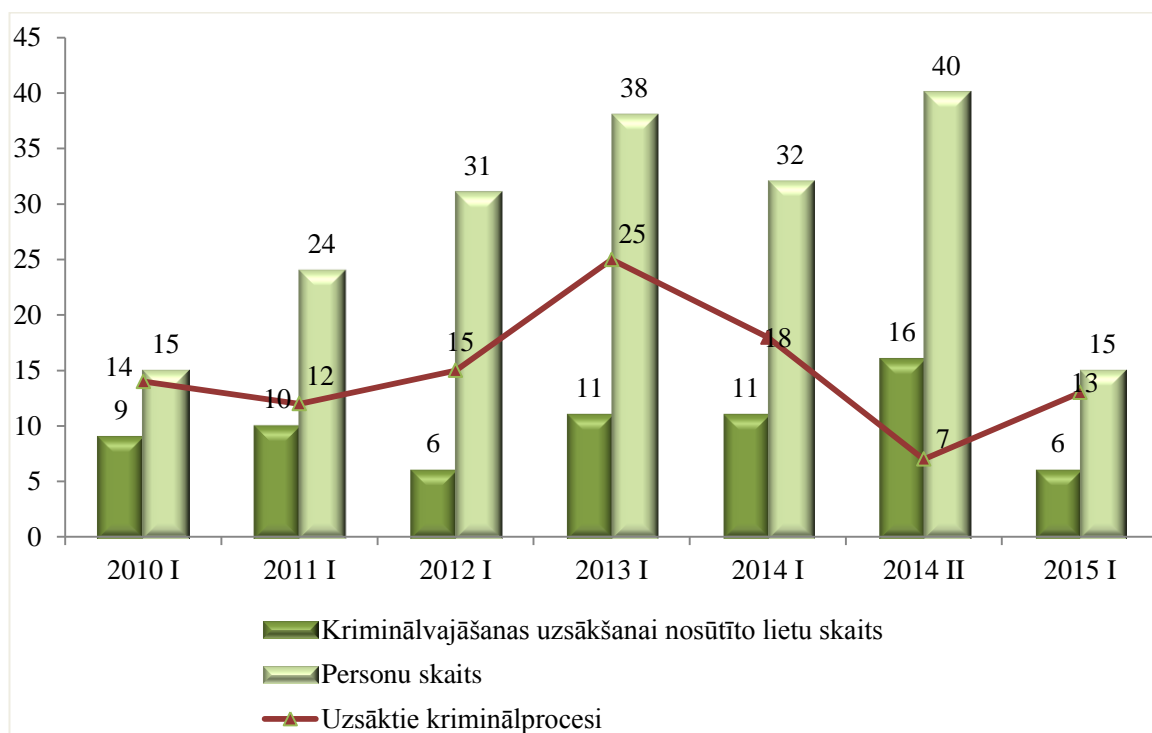
2015.gada pirmajos sešos mēnešos Biroja amatpersonas izskatīja **74 personu iesniegumus** (2014.gada pirmajā pusgadā – 93 personu iesniegumus), no kuriem 65 gadījumos (2014.gada pirmajā pusgadā – 67 gadījumos) veica pārbaudes par iespējamu likuma pārkāpumu, izmantojot Biroja likumā noteiktās pilnvaras, kas nav kriminālprocesuālās pilnvaras.

No pārskata periodā **uzsāktajiem 13 kriminālprocešiem** pēc iegūtās operatīvās informācijas tika uzsākti septiņi, trīs kriminālprocesi izdalīti no lietvedībā esošajiem kriminālprocešiem, kas iepriekš arī uzsākti pēc iegūtās

operatīvās informācijas, savukārt divi uzsākti pēc privātpersonu iesniegumiem, bet viens kriminālprocess uzsākts resoriskās pārbaudes rezultātā.

Kopumā pārskata periodā Biroja amatpersonas uzsākušas **133 resoriskās pārbaudes** un pabeigušas 90 resoriskās pārbaudes. Uz 2015.gada 30.jūniju Izmeklēšanas nodaļas lietvedība atradās **40 krimināllietas**.

Viens no pārskata periodā nozīmīgākajiem uzsāktajiem kriminālprocesiem ir 2015.gada jūnijā uzsāktais **kriminālprocess pret Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras, Valsts policijas kriminālistikas pārvaldes amatpersonām** un privātpersonu par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, nelikumīgām darbībām ar fiziskas personas datiem un kukuļa pieprasīšanas mēģinājumu no kādas privātpersonas par lēmuma par aresta uzlikšanu mantai atcelšanu.

4.attēls. Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu un personu skaits, kā arī uzsāktie kriminālprocesi.

Birojs arī uzsācis kriminālprocesu pret VSIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Diagnostiskās radioloģijas centra stacionāra „Latvijas onkoloģijas centrs” un VSIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” Diagnostiskās radioloģijas centra stacionāra „Gailezers” diagnostisko radioloģijas nodaļu darbiniekiem par prettiesiska labuma pieprasīšanu un pieņemšanu. Kriminālprocesa ietvaros iegūto pierādījumu kopums dod pietiekamu pamatu uzskatīt, ka vairāki **medicīnas darbinieki**, izmantojot savas pilnvaras, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās par magnētiskās rezonanses izmeklējumu nodrošināšanu, apejot noteikto rindas kārtību, **pieprasīja un pieņēma prettiesisku labumu no pacientiem**.

Pārskata periodā Birojs nosūtījis Rīgas tiesas apgabala prokuratūrai krimināllietas materiālus par divu **Valsts policijas amatpersonu iespējamām** KNABzino_31072015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2015.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam"

izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem. Pirmstiesas izmeklēšanas laikā noskaidrots, ka Valsts policijas amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, pieprasīja un pieņēma kukuli, pieļaujot bezdarbību kukuļa devēja interesēs, lai neveiktu pārbaudes saistībā ar nelikumīgu akcīzes preču apriti. Turklāt procesuālo darbību laikā tika konstatēts, ka amatpersona glabāja traumatisko šaujamieroču munīciju, kura bija derīga šaušanai atbilstoša kalibra ieročos.

Birojs nosūtījis Ģenerālprokuratūrai 2013.gadā uzsāktā kriminālprocesa materiālus kriminālvajāšanas uzsākšanai **pret privātpersonu par uzkūdīšanu uz kukuļdošanu lielā apmērā un kukuļu piesavināšanos.** Biroja rīcībā esošie pierādījumi liecina, ka privātpersona ilgstošā laika posmā radīja priekšstatu par valsts amatpersonas gatavību nodrošināt labvēlīga lēmuma pieņemšanu, saņemot prettiesisku atlīdzību. Privātpersona mudināja ar tās starpniecību nodot kukuļus minētajai amatpersonai, kura ieņēma atbildīgu amatu VID, lai tā, rīkojoties kukuļdevēju interesēs, veiktu prettiesiskas darbības saistībā ar pārmaksātā PVN atmaksu. Izmeklēšanas gaitā tika noskaidrots, ka privātpersona pēc kukuļu, kopumā EUR 164 626 apmērā, saņemšanas tos piesavinājās un VID amatpersonai nenodeva.

2015.gada pirmajā pusē Birojs Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajai prokuratūrai nosūtījis 2013.gadā uzsāktā kriminālprocesa materiālus **kriminālvajāšanas uzsākšanai pret vairākām personām par VID Muitas kriminālpārvaldes (tagadējā – VID Muitas policijas pārvalde) amatpersonu kukuļošanu.** Sākotnēji kriminālprocesa ietvaros par aizdomās turēto kukuļa pieprasīšanā un pieņemšanā atzīta viena VID Muitas kriminālpārvaldes amatpersona, bet otra par kukuļņemšanas atbalstīšanu. Kriminālprocesa materiāli liecina, ka VID amatpersona, iesaistot starpniekus, ir pieprasījusi EUR 4 000 un pieņēmusi kukuli EUR 3 000 apmērā.

Veicot turpmākās izmeklēšanas darbības un iegūstot jaunus pierādījumus, noskaidrots, ka viena no amatpersonām ar divu privātpersonu atbalstu vēl septiņos gadījumos pieprasīja kukuļus saistībā ar labvēlīga lēmuma pieņemšanu VID Muitas kriminālpārvaldes lietvedībā esošajos kriminālprocesos gan no Latvijas pilsoņiem, gan kaimiņvalstu pilsoņiem, bet tos nav saņēmusi no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ. Pieprasīto kukuļu apmērs svārstījās no EUR 1400 līdz EUR 10 000. Biroja rīcībā esošie pierādījumi liecina, ka amatpersona informāciju par VID Muitas kriminālpārvaldes lietvedībā esošajiem kriminālprocesiem nodeva starpniekiem, kuri kriminālprocesā iesaistītajām personām piedāvājuši apmaiņā pret prettiesisku labumu nodrošināt labvēlīga lēmuma pieņemšanu kriminālprocesos.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās, 2015.gada pirmajā pusgadā Birojs ir sagatavojis vienu **tiesiskās palīdzības lūgumu**, savukārt izpildīti ir pieci ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumi.

3. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu kontroles mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontroles jomā, pārskata periodā Biroja amatpersonas ir pabeigušas virkni būtisku uzdevumu, **publicējot divus apkopojumus par konstatētajiem politisko partiju pārkāpumiem.** 2015.gada pirmajā pusē Biroja amatpersonas pabeidza 13 partiju 2014.gada Saeimas vēlēšanu deklarāciju pārbaudes, prezentējot apkopojumu par konstatētajiem septiņu partiju pārkāpumiem, kas saistīti ar nepilnīgu ziņu norādīšanu un citiem pārkāpumiem vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijās.¹ Savukārt otrs apkopojums attiecas uz partiju 2013.gada pārskatu patiesuma pārbaudēm, kurā sniegta informācija par konstatētajiem pārkāpumiem, kas saistīti ar nepilnīgu ziņu norādīšanu gada pārskatos, pretlikumīgu finansējuma pieņemšanu un valsts budžeta finansējuma pretlikumīgu izlietojumu.²

No 68 politiskajām organizācijām, kurām ir bijis jāiesniedz 2013.gada pārskati līdz 2015.gada 30.jūnijam tos nebija iesniegušas sešas partijas (A8 partija, Latviešu Zemnieku Savienība, Latvijas kustība Solidaritāte, Osipova partija, Par Labu Latviju, Par Dzimto Valodu!). 2015.gada pirmajā pusgada sākumā **tiesā iesniegti prasības pieteikumi apturēt trīs partiju** (A8 partija, Par Dzimto Valodu!, Suverenitāte) darbību par 2013.gada pārskatu neiesniegšanu, kurus tiesa 2015.gada pirmā pusgada beigās apmierinājusi. Vienlaikus ar tiesas spriedumu apturēta vēl divu partiju darbība (Latvijas kustība Solidaritāte, Par Labu Latviju), savukārt divu partiju darbība ir izbeigta (Latviešu Zemnieku Savienība, Osipova partija).

Birojs savā tīmekļa vietnē ir **publicējis politisko organizāciju 2014.gada pārskatus.** Līdz 2015.gada 30.jūnijam no 72 politiskajām organizācijām, minētos pārskatus nav iesniegušas 12 partijas (A8 partija, Daugavpils-mana pilsēta, Latviešu Zemnieku Savienība, Latvijas kustība Solidaritāte, Mūsu izvēle, Partija Mūsu zeme, Osipova partija, Par Dzimto Valodu!, Par Labu Latviju, Par Neatkarīgu Latviju!, Sociālā Taisnīguma partija, Tautas kontrole). Attiecībā uz deviņām partijām ir pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par gada pārskatu neiesniegšanu vai to savlaicīgu un nepilnīgu iesniegšanu. Pārskata periodā Birojs ir uzsācis minēto pārskatu patiesuma un valsts budžeta finansējuma izlietojuma pārbaudes.

2015.gada pirmajā pusgadā sešiem politiskajiem spēkiem („Saskaņa” sociāldemokrātiskā partija, Partija „VIENOTĪBA”, Zaļo un Zemnieku savienība, Nacionālā apvienība „Visu Latvijai!”-„Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”, No sirds

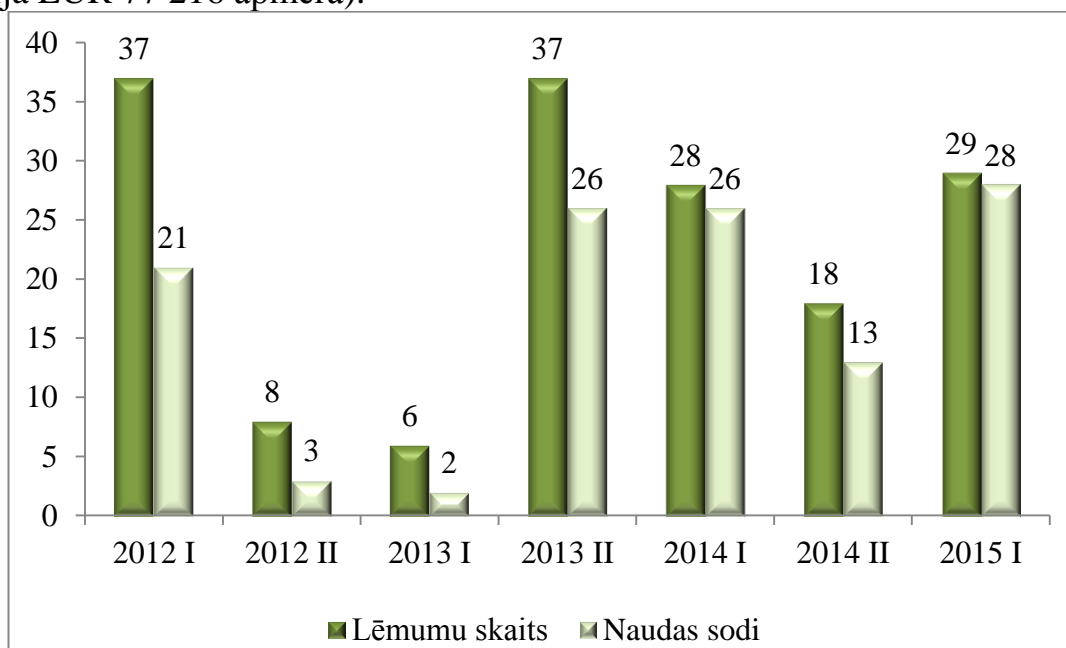
¹ <http://www.knab.gov.lv/lv/knab/press/article.php?id=487940>

² <http://www.knab.gov.lv/lv/finances/control/offences/article.php?id=480970>

Latvijai, Latvijas Reģionu Apvienība) tika ieskaitīta kārtējā valsts budžeta finansējuma daļa kopā EUR 306 199 apmērā.

Savukārt attiecībā uz 2013.gadā saņemtā valsts budžeta finansējuma izlietošanu pārskata periodā tika pabeigtas piecu partiju pārbaudes, kuru rezultātā attiecībā uz divām partijām pieņemti lēmumi par finanšu līdzekļu atmaksu valsts budžetā, kas ir pārsūdzēti tiesā (Nacionālās VIENOTĪBAS apvienība par kopējo summu EUR 33178 un Nacionālais bloks par kopējo summu EUR 7919).

Pamatojoties uz laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” publicētajiem paziņojumiem saistībā ar partiju likvidāciju tika nosūtīti **kreditora prasījumi divām partijām** (Apvienība Liepājas attīstībai EUR 356 apmērā un Reformu partija EUR 77 216 apmērā).

5.attēls. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sodu skaits

Kopumā par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma un Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normu pārkāpumiem, pārskata periodā Biroja amatpersonas ir uzsākušas 31 administratīvā pārkāpuma lietu. 2015.gada pirmajos sešos mēnešos ir pieņemti **29 lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās, no kuriem 28 gadījumos ir piemērots naudas sods** (22 gadījumos lēmums par sodu piemērots partijām, bet 6 gadījumos – citām juridiskām un fiziskām personām), savukārt vienā gadījumā, pārkāpumu atzīstot par maznozīmīgu, izteikts mutvārdu aizrādījums. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sods redzams 5.attēlā. **Biroja priekšnieks ir izskatījis vienu sūdzību** par Biroja amatpersonas pieņemto lēmumu attiecībā uz Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma ierobežojumu pārkāpumu un, izvērtējot minēto sūdzību, atstājis spēkā pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

2015.gada pirmajos sešos mēnešos **Biroja tīmekļa vietnē ir publicēti 214 saraksti par partiju saņemtajiem ziedojumiem un biedru naudām.**

Veicot ziedojumu, biedru un iestāšanās naudu pārbaudes, Biroja amatpersonas pieņēma 10 lēmumus par 2013.gadā un 2014.gadā saņemtā **pretlikumīgā finansējuma EUR 30 509 ieskaitīšanu valsts budžetā**. Pēc iepriekšējā gadā notikušajām Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2015.gadā ziedojumu apmērs poliskajām partijām un to apvienībām ir krietni sarucis. Salīdzinot ar 2014.gada pirmo pusgadu, kad politiskajiem spēkiem ziedoto līdzekļu kopējā summa bija EUR 1 775 402, savukārt 2015.gada pirmajā pusgadā tā bija ievērojami mazāka – EUR 442 444, kas uzskatāmi parāda to, ka ziedojumu veikšanas prakse nemainās un joprojām lielākie līdzekļi tiek ziedoti īsi pirms vēlēšanu norises, savukārt citā laikā tie ir salīdzinoši minimāli.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
priekšnieka p.i.

I.Jurča

31.07.2015.
3804
S.Helviga, 67356168
sintija.helviga@knab.gov.lv